



## Amcan Llesiant 6

Byw'n Dda - Creu mwy o swyddi a thwf ledled y sir

### Tâl Wythnosol Gros Cyfartalog wedi cynyddu 5% yn Sir Gaerfyrddin (o £511.4 i £536.5)

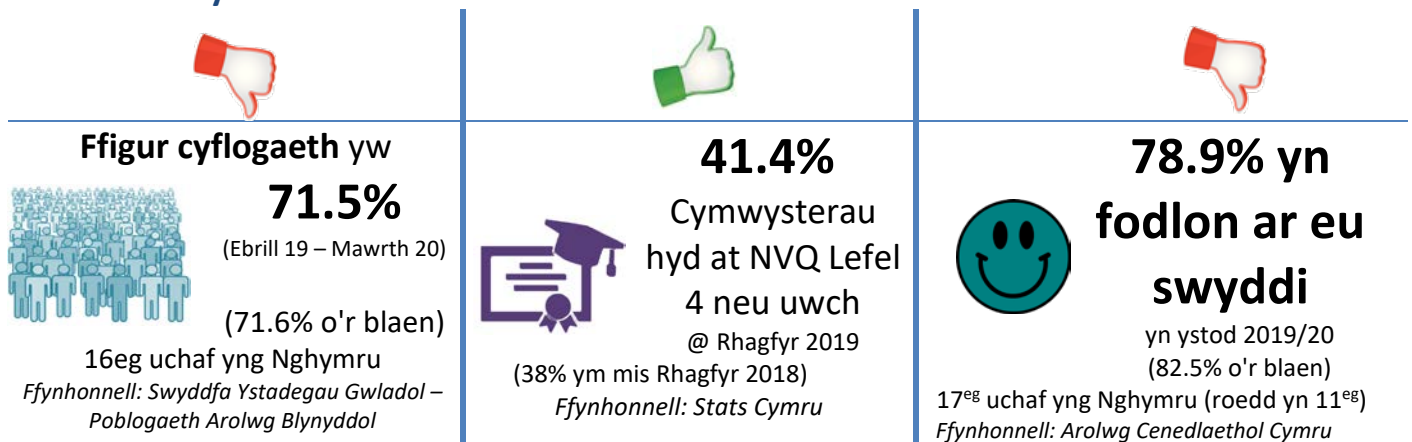
O ran cyflog uchaf, mae Sir Gaerfyrddin wedi codi o'r 11<sup>eg</sup> safle yng Nghymru yn 2018 i'r 9<sup>fed</sup> safle yn 2019.

Mae hyn yn parhau i fod yn is na chyfartaledd Cymru o £540.7

### Pam mae'n bwysig

- Mae cynyddu cyflogadwyedd yn cael effaith ddramatig ar ein hiechyd a'n gallu i weithredu mewn cymdeithas bob dydd.
- Mae angen i ni ganolbwyntio ar y sectorau meithrin y gellir eu hystyried yn sylfeini ein heconomi leol, er enghraifft gofal, bwyd, tai, ynni ac adeiladu.
- Mae angen i ni hefyd sicrhau ein bod yn cefnogi egwyddorion datblygu yn yr economi gylchol, gan anelu at ddefnyddio adnoddau cyhyd ag sy'n bosibl. Bydd economi fwy cylchol yn:
  - lleihau gwastraff;
  - ysgogi cynhyrchu rhagor o adnoddau;
  - darparu economi fwy cystadleuol yn Sir Gaerfyrddin a
  - ennyn y gwerth mwyaf tra bydd mewn defnydd ac adfer ac atgynhyrchu nwyddau a deunyddiau ar ddiwedd pob bywyd gwasanaeth.

### Mesurau Llwyddiant



### Egluro'r Canlyniadau

- **Ffigurau cyflogaeth** yn Sir Gaerfyrddin ar ddiwedd mis Mawrth 2020 yw **71.5%**, mae hyn ychydig yn is na 71.6% y flwyddyn flaenorol. Mae hyn yn is na chyfartaledd Cymru (73.7%) a chyfartaledd y DU (75.9%), y mae'r ddau ohonynt wedi cynyddu. Rydym hefyd wedi symud o'r 15<sup>fed</sup> i'r 16<sup>eg</sup> safle yng Nghymru. Er nad cyfrifoldeb y Cyngor yn unig yw cyflogaeth, mae'r ffigurau'n siomedig gan ein bod wedi parhau i roi nifer o fentrau ariannu ar waith eto yn ystod 2019/20 i ysgogi swyddi a thwf yn y sir ar ffurf y Gronfa Datblygu Eiddo, Cronfa Mentrau Gwledig Sir Gaerfyrddin a Grantiau Busnes ac wedi creu 393 o swyddi. Disgwylir i'r ffigurau cyflogaeth ar gyfer 2020/21 ostwng yn Sir Gaerfyrddin fel sawl rhan o'r DU oherwydd effaith COVID-19
- Mae gan **41.4%** o oedolion o oedran gweithio sy'n byw yn Sir Gaerfyrddin **gymwysterau hyd at NVQ Lefel 4 neu uwch** yn 2019, ac mae hyn yn welliant ar 38% y flwyddyn flaenorol ac yn uwch na chyfartaledd Cymru o 38.8%. Mae gennym y **ffigur 5<sup>ed</sup> uchaf** yng Nghymru, gan symud i fyny o'r 9<sup>fed</sup> safle'r flwyddyn flaenorol.
- Yn ôl [Arolwg Cenedlaethol Cymru 2019/20](#), roedd **78.9%** o'r rhai a gymerodd ran yn **weddol fodlon neu'n fodlon iawn ar eu swyddi**, mae hyn yn is na'r canlyniad blaenorol o 82.5%. Rydym wedi symud o'r 11<sup>eg</sup> safle i'r 17<sup>eg</sup> safle yng Nghymru

## Cynnydd a wnaed

### Bargen Ddinesig Bae Abertawe

- ⊙ Mae'r dyluniad wedi'i gwblhau ar gyfer Cam/Parth cyntaf **Pentre Awel** – mae'r Parth cyntaf hwn yn cynnwys y Ganolfan Iechyd Cymunedol a'r Ganolfan Lesiant, sy'n cael eu dwyn ynghyd mewn cynllun 'Stryd' i integreiddio gwasanaethau (elfennau hamdden, iechyd, busnes ac addysg/hyfforddiant gydag awyrgylch cymunedol lle gall ymwelwyr dreulio amser mewn amgylchedd o safon). Bydd nifer o gyfleoedd a buddion, gan gynnwys creu 1,853 o swyddi ar draws amrywiaeth o sectorau, a gefnogir gan raglen addysg, sgiliau a hyfforddiant gynhwysfawr i sicrhau mai pobl leol sydd yn y sefyllfa orau i fanteisio ar ddatblygiad y pentref.
- ⊙ Pentre Awel oedd un o'r *prosiectau cyntaf yn y DU i gael cyllid llawn* (£60,000) gan yr Adran Busnes, Ynni a Strategaeth Ddiwydiannol er mwyn cynnal astudiaeth ddichonoldeb rhwydwaith gwres, gyda golwg ar ddefnyddio ac adfer ynni i'r eithaf.

### Cyflawni Cynlluniau Ardal y Strategaeth Drawsnewidiol

- ⊙ Dechreuodd prif waith contract Prosiect Denu Pentywyn ym mis Ionawr 2019 (i'w gwblhau ym Mai 2021) ac mae adeiladau'r hostel a'r amgueddfa wedi cael eu codi.
- ⊙ Dechreuodd y gwaith yng *Ngwlyptiroedd Caerfyrddin / Y Morfa* ym mis Ionawr 2020 a bellach mae i'w gwblhau ar ôl i gyfyngiadau COVID-19 godi ym mis Hydref 2020.
- ⊙ Mae contractwr prosiect *Jackson's Lane* wedi cael ei benodi ac mae gwaith wedi dechrau oddi ar y safle.
- ⊙ Mae busnesau yng Nghaerfyrddin wedi cefnogi *Ardal Gwella Busnes* a fydd yn cynhyrchu mwy na £165,000 y flwyddyn i'w ddefnyddio i wella Caerfyrddin. Mae penderfyniad y busnesau yn sicrhau mai Caerfyrddin yw un o nifer fach o drefi yng Nghymru i gael y statws hwn, sy'n canolbwyntio ar welliannau i'r dref drwy ymdrech ar y cyd. Bob blwyddyn, bydd busnesau'n talu ardoll flynyddol o 1.5%, gan greu mwy na £165,000 y flwyddyn i'w ddefnyddio i wella'r dref.
- ⊙ Mae prosiectau *Gweithffyrdd + a Buccaneer* yn mynd yn dda ac mae cymorth ar gyfer pobl ddiwaith yn y tymor hir a busnesau yn parhau dan amcanion y prosiectau dan sylw.

### Materion Gwledig Sir Gaerfyrddin

- ⊙ Ar ôl cymeradwyo a chyhoeddi ein Hadroddiad [Symud Sir Gaerfyrddin Wledig Ymlaen](#), a oedd yn cynnwys 55 o argymhellion ym mis Medi 2019, cafodd y *rhaglen 10 tref wledig* ei lansio ym mis Hydref 2019.
  - Un o'r prif argymhellion yw '*ein bod yn gweithio gyda'r cymunedau a'r rhanddeiliaid lleol yn neg o'i drefi gwledig (a'u cymunedau cyfagos) i ddatblygu cynlluniau unigol a fydd â'r nod o ddarparu gweledigaeth strategol hirdymor i sicrhau cynaliadwyedd economaidd, diwylliannol, cymdeithasol ac amgylcheddol ar gyfer y trefi hynny*'. Bydd cydnerthu cymunedol a hunangymorth yn un o ystyriaethau allweddol y cynlluniau twf hyn.
  - Mae pwyslais hefyd ar  *greu swyddi a chyfleoedd busnes* fel y gallwn gadw pobl ifanc a'r Gymraeg yn Sir Gaerfyrddin ac annog y rhai sydd wedi gadael y sir i ddychwelyd a'n helpu i dyfu'r economi.

### Dysgu, Sgiliau a Chyflogadwyedd

- ⊙ Mae'r *Bartneriaeth Dysgu a Sgiliau Ranbarthol* wedi gweithio gyda chyflogwyr, ysgolion a cholegau i nodi cyfleoedd a sgiliau newydd y bydd eu hangen er mwyn sicrhau bod Sir Gaerfyrddin yn elwa'n llawn ar Fenter Sgiliau a Thalentau y Fargen Ddinesig. Mae'r ysgolion y mae'r prosiect eisoes wedi gweithio gyda nhw wedi cyflwyno nifer o syniadau prosiect y maent yn awyddus i fwrw ymlaen â nhw er mwyn datblygu cyfleoedd a chodi dyheadau myfyrwyr ifanc ynghylch prosiectau'r Fargen Ddinesig. Mae Cynllun Busnes Sgiliau a Thalentau hefyd wedi'i ddatblygu a bydd adolygiad allanol o'r prosiect yn cael ei gynnal cyn i'r Cynllun gael ei gwblhau.

### Drwy sicrhau cefnogaeth fusnes glir a chefnogi twf economaidd lleol

- ⊙ Buom yn gweithio'n galed i glirio llanast a adawyd gan *Storm Dennis* a chafwyd contractwyr arbenigol i mewn i helpu mewn rhai ardaloedd. Cysylltodd swyddogion cymorth busnes â mwy na 100 o fusnesau, y mae llifogydd wedi effeithio arnynt o'r blaen, i gynnig cyngor a chymorth ariannol lle bo angen, ac roedd llawer yn gallu ailagor.
- ⊙ Sicrhawyd cyllid gan Lywodraeth Cymru i drawsnewid *hen neuadd y farchnad Llandeilo* sy'n adfail, gan greu canolfan fusnes wledig arloesol ac iddi le cyflogaeth pwrpasol i fusnesau gwledig ac academi mentrau gwledig newydd.

## Safle Cyflogaeth Strategol Dwyrain Cross Hands



Dechreuodd y gwaith ar y *prosiect seilwaith gwerth £5m* lle bydd, ar ôl ei gwblhau, 7 llain ddatblygu yn cael eu creu a allai ddarparu ar gyfer hyd at 500 o swyddi. Mae'r gwaith yn cynnwys: cwblhau'r rhwydwaith ffyrdd mewnol a'r gwrthgloddiau i greu'r platiau datblygu ynghyd â draeniad, darparu cyfleustodau, a chadw cynefinoedd. Bydd y gwaith yn cael ei gwblhau yn hydref 2020 ac yn darparu lle y mae mawr ei angen ar gyfer buddsoddiad lleol a buddsoddiad newydd. Ariennir y gwaith drwy'r Cyngor Sir a Chronfa Datblygu Rhanbarthol Ewrop ac mae'r cynllun yn rhan o *Gyd-fenter Cross Hands* sy'n fenter gydwethredol gyda Llywodraeth Cymru.

## Ysgol Teilo Sant yw'r pencampwyr masnachwyr ifanc ar

ôl gwerthu eu holl stoc ym Marchnad Awyr Agored Caerfyrddin. Mae'r gystadleuaeth flynyddol yn golygu bod disgyblion yn sefydlu busnes a'i droi'n fenter broffidiol. Coronwyd y disgyblion o Flwyddyn 6 yn enillwyr ar ôl brwydr â dwy ysgol arall, sef Saron a Meidrim, yng Nghystadleuaeth Masnachwyr Ifanc Sir Gaerfyrddin.

Gwerthodd yr ysgol dros 500 o bice ar y maen â blas mewn pedair awr a chodi bron i £300 ar gyfer eu hysgol.



## Y ffordd rydym yn gweithio

### Archfarchnad fegan gyntaf Llanelli

Mae'r archfarchnad fegan gyntaf – *Kind Earth* – wedi agor ei drysau yng Nghanolfan y Strade ym Maes y Coed, diolch i gefnogaeth grant gan Gyngor Sir Caerfyrddin.



Cefnogwyd y busnes, sy'n eiddo i *Matt Rogerson*, sy'n byw'n lleol, gan grant drwy gronfa cychwyn busnes y Cyngor, sy'n gysylltiedig â chreu swyddi. Defnyddiwyd yr arian i brynu offer gan gynnwys system EPOS, oergelloedd a rhewgelloedd, silffoedd, trollïau, basgedi a ffitiadau golau. Mae'r busnes yn barth di-blastig sy'n cynnig bagiau papur a chlodwyr papur i gwsmeriaid fel deunydd pecynnu.

Yn ogystal â gwerthu bwydydd bydd y siop yn rhedeg cynllun terracyle ac yn cynnal nifer o ddigwyddiadau gan gynnwys diwrnodau casglu sbwriel a gweithdai ar ystod eang o bynciau i wella ffyrdd o fyw yn y tymor hir. Yn ogystal â bod yn archfarchnad fegan lle gall pobl brynu eitemau lleol ffres o ansawdd da, mae'r siop yn cynnig cyfle i gwsmeriaid fod yn rhan o fentrau a gweithdai i'n gwneud yn gymuned iachach a mwy cynaliadwy.



Yr Aelod o'r Bwrdd Gweithredol dros Ddatblygu Economaidd  
Y Cyngorydd Emlyn Dole (Arweinydd)